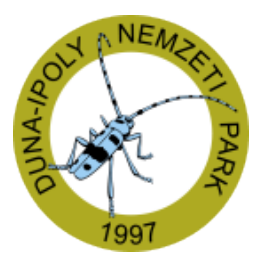

Felszíni és felszín alatti vizek

Készítette: Vatai Anna, Karlné Menráth Réka
Grafika: Lengyel Rita

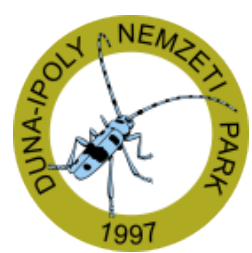
A KÉK BOLYGÓ

Földünk felszínének 71%-át víz borítja

Ennek 97 %-a sós víz, csak 3 % édesvíz

Az édesvíz kétharmad része a sarki jégsapkákban, magashegységi csúcsokon és gleccserekben tározzódik.

A VÍZ HALMAZÁLLAPOTAI

A víz a természetben mindhárom halmazállapotban előfordul:

- folyékony – tavak pl. Balaton, folyók pl. Duna, harmat
- légnemű – vízpára (*Próbáld ki te is egy üvegfelületen, ha rálehelsz mi történik?*)
- szilárd – jég, hó, dér, zúzmara

A VÍZ KÖRFORGÁSA

A természetben a víz körforgást végez. Az ábra alapján meg tudod fogalmazni a víz útját?

VIZEK CSOPORTOSÍTÁSA

édesvíz

folyók, tavak

állóvíz

tavak, lápok, mocsarak

tengerek, óceánok, sós tavak

felszíni vizek

tavak, lápok, mocsarak

tengerek, óceánok, sós tavak

ér, csermely, patak, folyó, folyam

csapadék

sós víz

tengerek, óceánok, sós tavak

folyóvíz

ér, csermely, patak, folyó, folyam,

felszín alatti vizek

karsztvíz, ásványvíz, hévíz,

talajnedvesség, talajvíz, rétegvíz

gyógyvíz

FELSZÍN ALATTI VIZEK

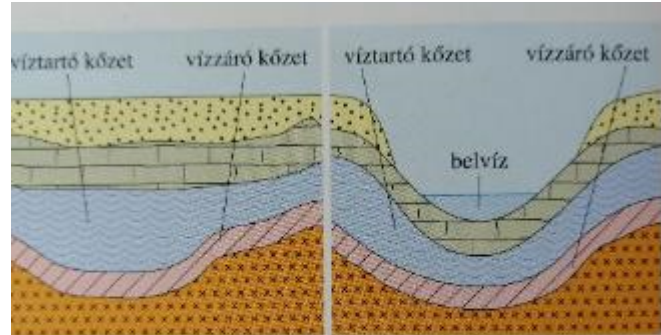

Talajnedvesség: a talajszemcsék közötti víz

Talajvíz: az első vízzáró réteg felett- általában 2-5 méter mélyen - összegyűlt víz

A talajvíz szintje ingadozó:

- száraz (aszályos) időszakban mélyebben van
- sok csapadék esetén a felszínre is kerülhet → belvíz

80.5. A talajvíz és a felszínre került talajvíz – a belvíz

FELSZÍN ALATTI VIZEK

Rétegvíz: két vízzáró réteg közé beszivárgott és összegyűlt víz

Karsztvíz: mészkő és dolomit hegyek kőzeteiben tárolódó, a kőzeteken átszűrt víz. Általában karszt forrásként tör a felszínre. Pl. Szinva forrás Lillafürednél.

Vöröskő-forrás, Bükk hegység

Fotó: Birincsik József, Wikipédia

FELSZÍN ALATTI VIZEK

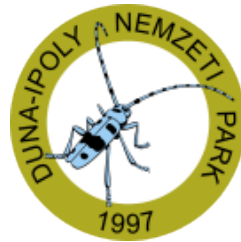
Ásványvíz: Sok oldott ásványi anyagot tartalmazó vizek.

Hévíz vagy termálvíz: Azok a rétegvizek, melyek hőmérséklete 30 Celsius foknál magasabb.

Gyógyvíz: Hivatalosan gyógyító hatásúvá minősített ásványvizek. pl. Salvus víz

A FELSZÍN ALATTI VÍZKÉSZLETEK HASZNOSÍTÁSA

Régen: ásott kutak – talajvíz (könnyen szennyeződött)

Ma : ivóvíz hálózat

https://www.maviz.org/fogyasztoi_informaciok/honnan_ered_a_csapviz_magyarorszagon

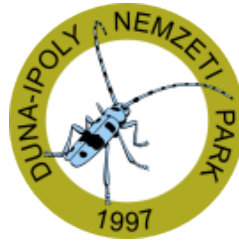
- rétegvíz kivétel (artézi kutak)
- folyók mentén parti szűrésű kutak
- karsztforrások

Palackozott vizek - ásványvizek, gyógyvizek

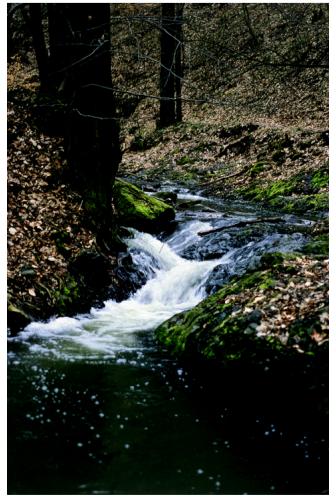
Gyógyfürdők

FELSZÍNI VIZEK: FOLYÓVIZEK

Forrás → ér → csermely → patak → folyó → folyam

FELSZÍNI VIZEK: ÁLLÓVIZEK

tavak

lápok

mocsarak

Feladatok:

Nézz utána, honnan “ered” a csapvíz lakóhelyeden!

Nevezd meg legalább öt ásványvíz fajtát! Jelöld térképen, hol a forrása!

Sorolj fel öt olyan települést, amelyen gyógyfürdő található!

Mi veszélyezteti az ivóvíz bázisokat?

Van a környéketeken felszíni víz (folyóvíz vagy állóvíz)? Hogy hívják?

Végül egy játék: <https://learningapps.org/display?v=phmi32ie320>